

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: CIRU ECONOMU

Licențiat în drept din Paris, Consilier la Înalta Curte de Casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an, în România 40 lei
 6 luni 20
 3 luni 10
 Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
 sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
 București, CALEA RAHOVEI—5
 Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 16/98

Din cauza vacanței Crăciunului cu acest număr încheiem anul 1909.

Numărul viitor va apare cu data de 1 Ianuarie 1910.

Tabla de materii pe 1909 s'a pus sub presă și va cuprinde 8 coale tipar. Ea se va vinde tot pe prețul de 5 lei exemplarul și nu se va trimite de cât numai abonaților la corent cu plata abonamentelor.

S U M A R

Inavușirea fără cauză, de d-l C. Nacu.

JURISPRUDENȚĂ:

Curtea de Casație, s. I: *Mihalache Enea cu Sevastița V. N. Horhota și alții*;

Curtea de apel București, s. I: *Niță Belu cu Ion Th. Florescu*;
 Copie de pe raportul No. 15284/909 înaintat d-lui Ministru de Justiție de către d-l jude al Ocolului Scorțeni din jud. Bacău.

Inavușirea fără cauză

Articolul 70 din codul federal al obligațiunilor zice: «Acel care fără cauză legitimă s'a inavușit în paguba altuia este ținut la restituțiune». În termeni mai desvoltați, dar poate cu mai puțină claritate, articolul 812 din codul german proclamă aceeaș regulă: «Acela care, prin prestațiune sau în orice alt mod, obține ceva fără cauză juridică în paguba altuia, este obligat la restituțiune către acesta».

În aceste dispozițiuni de lege se cuprind regulile relative la ceea ce acum în urmă, sub influența codului german, se numește *inavușirea fără cauză*.

După observațiunea făcută în nota traducerii oficiale, în limba franceză, a codului german de către Comitetul de legislațiune străină, dreptul german anterior codului *a urmat aproape orbește sistemul așa numit al condițiunilor din dreptul roman*.

Noul cod german a făcut un pas mare spre progres, ca imitând articolele 70 și următoarele din codul federal, să unifice diferitele ipoteze practice prevăzute de romani și de doctrina germană.

Nota citată arată că gravitatea și dificultatea problemei erau mai considerabile în Germania de cât oriunde aiurea. «Importanța sa particulară

ține de împrejurarea că, în sistemul codului, cele mai multe din titlurile de achizițiune în materie de drepturi, atât reale cât și personale, prezintă caracterul de acte abstracte, producând efectul lor în mod automatic, independent de raporturile preexistente cari le-au dat naștere (contracte de înstrăinare, promisiune abstractă, recunoaștere de datorie, asigurațiune, titluri la purtător, etc.). Spre a protege pe terții codul a înmulțit, în adevăr, cazurile în cari titlurile trebuie să facă credință, chiar dacă emană de la o persoană fără drept sau fără imputernicire. Orice instituție de chărți funciare, de exemplu, este fundată pe o protecțiune de acest fel: acel care e trecut în carte ca titularul dreptului, va fi în ochii tuturor, titularul legitim și, chiar dacă nu e, înstrăinările consimțite de dânsul vor fi opozabile adevăratului îndrituit, dacă dobânditorul ar fi de bună credință. De asemenea, în materie de mobile, lucrul înstrăinat de cineva ce nu era îndrituit în profitul unui terțiu de bună credință, scapă adevăratului proprietar».

Fundamentul diferitelor dispozițiuni relative la această materie este principiul de echitate că nimeni nu trebuie să se inavușească pe nedrept în paguba altuia, *jure naturæ æquum est neminem cum alterius detrimento et injuria fieri locupletiore* (D. L, 17. fr. 206), principiu, care deși nu figurează în celelalte legislațiuni, totuș este recunoscut în practică și are o aplicare foarte întinsă.

Pentru a formula principiul, codul german a recurs la noțiunea cauzei juridice. În aceeaș notă a traducțiunii se spune în această privință că: «această noțiune abstractă, admisă ca condițiune de validitate a convențiunilor de codurile țarilor latine, permite de a atinge, pe calea acțiunii în nulitate, câștigurile reprobate de lege; lăsată cu intențiune la o parte de către autorii noului cod, dintre elementele constitutive ale contractelor, la ea se referă pentru a fonda așa numita *Berei-*

cherungsklage: îmbogățirea restituibilă va fi de acum înainte îmbogățirea fără cauză».

Dar este de observat că noțiunea acestei cauze juridice, a cărei lipsă dă dreptul la restituțiune, este identică noțiunii romane a cauzei, care legitima diversele *condictiones*. În adevăr, codul german consideră ca îmbogățiri fără cauză prestațiunea dobândită în lipsă sau disparițiune de cauză juridică (art. 812) sau când există o excepțiune permanentă și peremptorie (art. 813), sau când s'a făcut unei persoane care nu era titularul în drept (art. 816); de asemenea un act de dispozițiune făcut de unul ce nu era îndrituit (art. 816); o prestațiune ilicită, etc. Sunt cazurile practice pe cari romanii le sancționau cu diferitele condițiuni, cum erau *condictio ob injustam causam*, *condictio ob turpem causam*, *condictio sine causa*, etc.

Cuvintele «fără cauză» zice Rossel (*Droit féderal des obligations*, p. 137) însemnează «absența unei cauze ce ia naștere din lege sau contract». Această absență este o circumstanță analogă la romani, în codul german și în dreptul nostru. Ea nu are comun cu noțiunea cauzei actelor juridice decât identitatea de nume.

Este adevărat că introducerea noțiunii de îmbogățire fără cauză ar fi inutilă în sistemul care cere cauză între elementele actului juridic. Lipsa acestui element este sancționată prin nulitatea actului.

Dar, în sistemul contrariu, tocmai din această împrejurare s'a simțit necesitatea de a se elabora noțiunea îmbogățirii fără cauză. Și, fie că s'a înălțurat cauza dintre elementele actului juridic, ca în codul german, fie că nu se consideră a fi un element distinct, ca în sistemul codului Napoleon și român, rezultatul este același, pentru că sau principiul s'a introdus în lege, sau s'a recurs la o noțiune bazată pe echitate, analogă acțiunii *de in rem verso*, și pe care diferitele aplicațiuni ale codului o presupun neapărat.

Fără să fie nicăieri formulată în codul civil, după cum am văzut, restituirea, rezultând din o îmbogățire fără cauză este implicit cuprinsă în toate dispozițiunile cari se raportează la această idee.

Fundamentul acestei noțiuni este deci un câștig realizat pe nedrept, după cum răspunderea pentru faptul ilicit decurge din paguba suferită. Ea derivă din «principiul de echitate, care oprește de a se îmbogăți în dauna altuia»..., și de aceea acțiunea *de in rem verso*, nefiind sancționată de nici un text de lege, exercițiul ei nu este supus la nici o condițiune determinată..., ajunge pentru a o face acceptabilă ca reclamantul să aleagă și să ofere a stabili *existența unui profit pe care l-ar fi procurat părții lui* fie printr'un sacrificiu,

fie printr'un fapt personal». (Cas. fr.. 15 Iunie, 1892; D. 92. 1. 596). O aplicare a acestor considerațiuni a făcut-o Curtea de casație din Franța în 14 Iulie 1889 (D. 89. 1. 393). Creditul funciar plătise pe un creditor ipotecar fără să se fi subrogat în drepturile lui. La tabloul de distribuțiune s'a trecut, înaintea ipotecii Creditului, ipoteca legală a minorilor. Dar fiindcă această situațiune a avut loc din cauza faptului că creditul achitase pe creditorul ce primă ipoteca minorilor, «situațiunea minorilor s'a ameliorat în dauna Creditului funciar», și era deci loc la acțiunea *de in rem verso*.

Este îmbogățire fără cauză, adaugă Rossel, *loco citat*, «nu numai când s'a primit, dar și când s'a liberat cineva fără cauză legitimă, prin faptul altuia, de o obligațiune».

Codul civil face diverse aplicațiuni ale principiului restituirii în caz de îmbogățire nelegitimă. Astfel, în art. 494, pentru construcțiuni și lucrări pe pământ străin; în art. 508 și 509, pentru adjoințiune; în art. 766, pentru cheltuelile făcute de donatarul care raportează; în art. 1098, pentru plata primită de creditorul incapabil; în art. 1164, pentru restituirea ce trebuie să facă minorii, interzișii și femeile măritate rezultând din obligațiuni atacate prin resciziune; în art. 1377, pentru restituirea ce trebuie să facă vânzătorul care a exercitat pactul de răscumpărare; în art. 1522, pentru stipulațiunea unei obligațiuni profitabilă unei societăți făcută de un singur tovarăș.

În afară de aceste cazuri, va fi loc de a se reține un lucru sau de a se face o restituțiune ori de câte ori nu va fi loc la o acțiune născând dintr'un contract, dintr'un quasi-delict, sau din lege.

Este încă de observat că acțiunea izvorită din înavușirea fără cauză, denumită adesea în practică *de in rem verso*, nu are decât analogie cu acțiunea romană cu acest nume. «Aceasta din urmă, zice Aubry et Rau (§ 578, nota 7), este o acțiune *adjectivae qualitatis*, care-și trage puterea din acțiunea principală la care se alătură, pe când prima există prin ea însăși, fără a avea trebuință de sprijinul altei acțiuni».

În fine, restituirea ce trebuie să facă acel ce s'a înavușit pe nedrept cuprinde numai câștigul ce l-a realizat, iar nu și pierderea ce a suferit-o acel ce reclamă restituirea. Din această cauză, pentru a se aprecia valoarea, trebuie să avem în vedere momentul când se face cererea, iar nu acel în care acțiunea în restituire a luat naștere. Această soluțiune este însă limitată în câteva aplicațiuni ce face legea. Astfel sunt articolele 494, 495, 508 și 509 din Codul civil.

C. NACU

Profesor la Facultatea de Drept din București

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența dela 30 Septembrie 1909

Președinția d-lui G. N. BAGDAT, prim-președinte

Mihalache Enea cu Sevastița V. N. Horhotă și alții

Apel. — Apel în contra unei cărți de judecată dată în lipsă. — Curgerea termenului dela comunicare. — Apel făcut înainte de comunicare. — Respingerea lui pentru un motiv de formă. — Dacă un al doilea apel, făcut în termen dela comunicare, este admisibil. — (Art. 92 din Legea Judecătorilor de ocoale din 1896).

După art. 92 din Legea Judecătorilor de pace din 1896 (azi art. 99), termenul de apel în contra cărților de judecată, date în lipsă, curge dela comunicare.

Prin urmare, de aci rezultă că dacă un prim apel, făcut înainte de comunicarea cărții de judecată, a fost respins pentru un motiv de formă, independent de fondul procesului, un al doilea apel făcut în condițiile legii este admisibil, dacă a fost făcut în termenul legal dela comunicare.

Deciziunea 344/909. — Casată, în lipsa intimațiilor și după recursul făcut de Mihalache Enea, sentința Tribunalului Vaslui No. 301/908, dată în proces cu Sevastița V. N. Horhotă și alții.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocată P. Poni, în desvoltarea motivelor de casare;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare:

I. «Exces de putere și violarea art. 92, alin. 2, din Legea Judecătorilor de pace veche, și 318 din Procedura civilă, întru cât tribunalul deși constată că în contra cărții de judecată No. 178, apelată, s'a făcut două apeluri, din care primul fusese respins ca inadmisibil, de oarece era făcut contra unei opozițiuni respinse ca atare, al doilea apel făcut contra cărții de judecată No. 178/96, necomunicată și prin urmare susceptibilă de apel, în termen de una lună dela comunicarea ei, totuși îl respinge și pe acest al doilea apel ca inadmisibil, violând astfel textele de mai sus.

II. «Greșita interpretare și violare a art. 1201 din Codul civil, când zice că există autoritate de lucru judecat. Nu poate să fie lucru judecat, când hotărîrea primă, în speță cartea de judecată No. 178, nefiind comunicată, au atacat-o pe o cale greșită; în speță am făcut opoziție la cartea de judecată No. 178 când nu aveam dreptul de a-l face, fiind aplicat art. 151 din Procedura civilă, și bine a făcut judecătoria și tribunalul când a respins ca inadmisibilă opoziția și apelul, însă trebuia să se vadă că cartea de judecată No. 178/96 era susceptibilă numai de apel, nu și de opoziție, cum dăduse judecătoria dreptul de opoziție sau apel, întru cât se aplicase art. 151 din Procedura civilă, și dreptul de opoziție sau apel în contra hotărîrilor judecătorești decurge dela lege, iar nu dela ele; în speță aveam dreptul de apel contra cărții de judecată No. 178/96 din ziua comunicării mie și nefiindu-mi comunicată mie, azi eram în termen de a face apel; și rău zice tribunalul că este lucru judecat definitiv prin faptul că mi s'a respins opoziția și apelul cel dintâiu ca inadmisibil.

Având în vedere că, prin sentința supusă recursului, tribunalul a respins ca inadmisibil apelul făcut de recurent în contracărții de judecată No. 178/96, pentru

motivul că această carte de judecată, pronunțată după ce art. 151 din Procedura civilă fusese aplicat, a fost atacată cu opoziție de recurent, opoziție ce i-a fost respinsă ca inadmisibilă prin cartea de judecată No. 242/96, confirmată prin sentința tribunalului cu No. 150/905, rămasă definitivă și investită cu formula executorie; că, prin urmare, conchide tribunalul prin sentința adusă în recurs, prin respingerea ca inadmisibilă a opozițiunii făcute în contra cărții de judecată No. 178/96, această carte de judecată ar fi devenit definitivă, și deci nu mai era susceptibilă de apel;

Considerând că după art. 92 din Legea Judecătorilor de pace din 1896, termenul de apel în contra cărților de judecată date în lipsă curge e dela comunicare;

Că din această regulă de procedură rezultă că dacă un prim apel, făcut înainte de comunicarea cărții de judecată, a fost respins pentru un motiv de formă, independent de fondul procesului, un al doilea apel făcut în condițiile legii este admisibil, dacă a fost făcut în termenul legal dela comunicare;

Considerând că, în speță, este constant că primul apel a fost îndreptat de recurent în contra cărții de judecată No. 242/96, prin care s'a respins ca inadmisibilă opoziția făcută de recurent în contra cărții de judecată No. 178/96, dată asupra fondului procesului în urma aplicării art. 151 din proced. civilă; că, așa fiind, tribunalul prin sentința cu No. 150/905, pronunțată asupra apelului făcut de recurent în contra cărții de judecată cu No. 242/96, a cercetat și judecat numai o chestiune de procedură, aceea dacă se mai poate ataca cu opoziție o hotărîre pronunțată după ce s'a aplicat art. 151 din procedură, fără să se fi ocupat și să fi judecat fondul procesului;

Că în aceste condițiuni, și pe temeiul regulilor de procedură sus stabilită, cel de al doilea apel făcut în contra cărții de judecată cu No. 178/96, dată asupra fondului, apel făcut în termen dela comunicare, era admisibil; că tribunalul, prin sentința supusă recursului, respingând ca inadmisibil acest al doilea apel, n'a ținut seamă de regulile de procedură în materie de apel și a săvârșit astfel un exces de putere;

Că, așa fiind, recursul cată a fi admis ca întemeiat; Pentru aceste motive, Curtea casează, etc.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, SECȚIA I

Audiența dela 5 Octombrie 1909

Președinția d-lui OSCAR N. NICOLESCU, prim-președinte

Niță Bellu cu Ion Th. Florescu

Deciziunea No. 2561.

Poprire.—Dacă creanța poprită poate fi modificată sau redusă prin convenție între debitor și terțiul poprit.

Jurământ decizoriu.—Neacceptarea lui la prima instanță.—Dacă poate fi modificat în apel.—Condițiunile în cari poate fi deferit.—(Art. 1208 și 1214 din Codul civil).

1. Dacă în principiu creanța poprită nu poate fi modificată, redusă, prin convențiuni intervenite între debitor și terțiul poprit, totuși această regulă nu se aplică în cazul când modificarea, reducerea creanței poprite, se datorește unei cauze anterioare popririi, unei cauze inerente contractului din care a luat naștere creanța, iar nu voinței arbitrare a popritului și a terțiului poprit sau conivenței lor spre a fraudă drepturile creditorului popritor.

2. Un jurământ cât timp nu este acceptat de acela căruia îi este deferit, poate fi retras sau modificat, căci până atunci nu este decât o simplă policitațiune care nu creează încă nici un drept.

3. Un jurământ poate fi dat în orice stare a procesului și chiar în contra și peste conținutul actelor autentice, întru cât art. 1208 din Codul civil dispune că jurământul decizoriu poate fi dat în orice fel de contestațiune.

S'au ascultat: d-l avocat N. Miteșcu, în desvoltarea motivelor de apel; d-nii avocați C. Nacu, C. G. Dissescu și Max Gaster în combateri.

Curtea,

Având în vedere că, prin sentința apelată, tribunalul a admis în parte, cererea de poprire făcută de Niță Bellu, a validat poprirea efectuată de portărei tribunalului, prin procesul-verbal din 28 Februarie 1907 și, prin consecință, a obligat pe terțiul poprit Ion Th. Florescu, ca un debitor pur și simplu, să plătească lui Niță Bellu 4⁰/₀ din 1⁰/₀ din redevența ce i se va plăti de Societatea «Steaua Română», din producțiunea brută pe care această societate o va extrage din terenurile cesionate; aceasta spre despăgubirea lui Niță Bellu de suma de 12.000 lei cu procente legale, dela 27 Februarie 1907 până la achitare, plus 45 lei cheltueli de judecată, cât are a lua dela Ion Z. Mavrodin, în baza sentinței Tribunalului Ilfov, secțiunea I, No. 299 din 1907, investită cu titlu executor;

Având în vedere că apelantul Niță Bellu își întemeiază apelul pe două motive: 1) că rău tribunalul a validat poprirea pe redevența prevăzută în actele de cesiune autentificate de Tribunalul Ilfov, secția de notariat, la No. 3708 și 3787 din 1909, în loc să valideze poprirea pe redevența prevăzută în actele de cesiune autentificate de Tribunalul Ilfov, secția de notariat, la No. 10522 și 10527 din 1906, întru cât actele de cesiune din 1909 fiind posterioare popririi făcute, nu îi sunt opozabile și nu pot schimba sau micșora drepturile sale; 2) că rău tribunalul a respins ca neconcludent jurământul ce a deferit intimatului Ion Th. Florescu pentru a dovedi că acesta datorează lui Ion Mavrodin, debitorul lui Niță Bellu, o sumă de bani în numerar;

Având în vedere susținerile orale și concluziunile scrise ale părților, precum și actele invocate de dânsii în instanță;

Având în vedere că din aceste acte se constată, în fapt, că Niță Bellu fiind creditor al lui Ion Z. Mavrodin cu suma de lei 12.000 cu procente și cheltueli, în baza sentinței Tribunalului Ilfov, secția III, cu No. 299 din 1907, investită cu formula executorie, face poprire în mâinile lui Ion Th. Florescu pe redevența de 10 vagoane păcură de fiecare sondă, ce acesta datorește lui Ion Z. Mavrodin în baza actelor de cesiune autentificate de Tribunalul Ilfov, secția de notariat, la No. 10522 și 10527 din 1906, poprire care s'a efectuat de corpul de portărei prin procesul-verbal din 28 Februarie 1907;

Că, posterior înființării popririi, Ion Th. Florescu cedează și el acele terenuri petrolifere Societății «Steaua Română», prin actul de cesiune autentificat de Tribunalul Ilfov, secția de notariat, la No. 3787 din 1909, în schimbul unei redevențe de 2⁰/₀ în favoarea sa;

Că, prin actul de cesiune autentificat de Tribunalul Ilfov, secția de notariat, la No. 3708 din 1909, Ion Z. Mavrodin cedează lui Ion Th. Florescu redevența de 10 vagoane păcură de fiecare sondă, iar I. Th. Florescu se obligă ca din redevența de 2⁰/₀ ce va primi dela societatea «Steaua Română» să dea lui Ion Z. Mavrodin

4⁰/₀, adică 0,8 dintr-un punct, rămânând ca el să ia 5⁰/₀, adică un punct întreg, iar restul de 10⁰/₀ să-l dea lui G. Olivier;

Având în vedere, asupra primului motiv de apel, că apelantul susține că tribunalul urma să valideze poprirea pe redevența de 10 vagoane păcură de fiecare sondă prevăzută în actele de cesiune cu No. 10522 și 10527 din 1906, iar nu pe redevența prevăzută în actul de cesiune cu No. 3708 din 1909 și intervenit între Ion Z. Mavrodin și Ion Th. Florescu terțiul poprit, de oare ce această chestiune nu-i este opozabilă, poprirea fiind anterioară și lovind de indisponibilitate creanța în mâinile debitorului;

Considerând, în drept, că este cert că poprirea are de efect de a lovi de indisponibilitate creanța debitorului poprit; că el nu mai poate dispune de dânsa prin novațiune, cesiune, sau remitere de datorie în favoarea debitorului său, terțiul poprit; că, de asemenea, creanța poprită nu se mai poate stinge prin compensațiune, când cauza compensațiunii este posterioară popririi efectuată (art. 1152 din Codul civil);

Considerând însă că indisponibilitatea nu are un caracter absolut; că, în adevăr, este de principiu că creditorii debitorului poprit reprezintă pe acest debitor și, prin urmare, nu pot avea în momentul popririi, față de terțiul poprit, nici mai multe drepturi sau alte drepturi decât însuși debitorul; că, de asemenea, este admis că, cu toată indisponibilitatea, poprirea făcută pe chirie datorite și viitoare nu împiedică rezilierea unei locațiuni, întru cât ea este subordonată, în privința drepturilor viitoare, condițiunii ca ele să se nască și să intre în patrimoniul debitorului poprit;

Considerând că dacă în principiu creanța poprită nu poate fi modificată, redusă, prin convențiuni intervenite între debitor și terțiul poprit, totuși această regulă nu se aplică în cazul când modificarea, reducerea creanței poprite, se datorește unei cauze anterioare popririi, unei cauze inerente contractului din care a luat naștere creanța, iar nu voinței arbitrare a popritului și a terțiului poprit, sau convenției lor spre a fraudă drepturile creditorului poprit;

Considerând, în speță, că Ion Th. Florescu, terțiul poprit, arată că în anul 1909, după doi ani de încercare zadarnică, văzând că era absolut imposibil de a putea ajunge la o realizare a drepturilor ce-i fuseseră cedate de Ion Z. Mavrodin prin actele de cesiune cu No. 10522 și 10527 din 1906, din cauza obligațiunii prevăzută în acele acte ca să dea o redevență de câte 10 vagoane pe an de fiecare sondă, a convenit cu I. Z. Mavrodin, prin actul de cesiune cu No. 3708 din 1909, ca el să primească, în locul celor 10 vagoane păcură cari nu se putea realiza, un punct din cele două oferite de «Societatea Steaua Română» lui Ion Th. Florescu; că Ion Z. Mavrodin consimțind la aceasta, s'a încheiat actul de cesiune de mai sus;

Considerând că aceste afirmațiuni ale intimatului Ion Th. Florescu nu au fost contrazise de apelantul Niță Bellu, și că acesta nici măcar nu a ales că cesiunea posterioară popririi ar fi rezultatul convenției dintre intimăți;

Considerând, pe de o parte, că întru cât rămâne stabilă că cesiunea cu No. 3708, intervenită în anul 1909 între Ion Z. Mavrodin și Ion Th. Florescu, după înființarea popririi cerută de Niță Bellu, procedează dintr-o cauză anterioară popririi și inerentă actelor de cesiune cu No. 10522 și 10527 din 1906, și anume din imposibilitatea de a pune în valoare și a comercializa terenurile petrolifere cesionate, rezultând din clauzele conținute în acele acte; iar pe de altă parte, întru cât poprirea poartă asupra redevenței unor terenuri încă neexploatate, adică asupra unui bun viitor, care nu a intrat încă în patrimoniul debitorului poprit, actele de cesiune din 1906 au putut fi modificate în mod legal prin actul de cesiune din 1909, care, prin urmare, este opozabil creditorului popritor Niță Bellu; că, dar, bine

tribunalul a validat poprirea și a obligat pe terțiul poprit Ion Th. Florescu să plătească lui Niță Bellu 40% din 1% din redevența ce i se va plăti de Societatea «Steaua Română» din producțiunea brută pe care această societate o va extrage din terenurile cesionate;

Că, astfel fiind, primul motiv de apel este neîntemeiat. Având în vedere, asupra celui de al doilea motiv de apel, relativ la deferirea jurământului, că apelantul cere, ca, în cazul când actul de cesiune din 1909 i-ar fi opozabil, să se valideze poprirea și pe sumele reținute de Ion Th. Florescu lui Ion Z. Mavrodin cu ocaziunea acelei cesiuni și în vederea popririi de oarece prin actul de cesiune din 1909 Ion Th. Florescu s'a angajat față de debitorul poprit, nu numai la plata redevenței prevăzută în act, dar și la plata unei sume de 20.000 lei, din care a numărat numai una mie lui Mavrodin, reținând restul de 19.000 pentru popririle efectuate de Niță Bellu și de un alt creditor; că, pentru a dovedi că terțiul poprit datorează lui Mavrodin suma de 19.000 lei, apelantul deferă lui Ion Th. Florescu jurământul care se găsește deja formulat în dosarul tribunalului, jurământ însă respins de prima instanță ca neconcludent; că, în subsidiar, apelantul cere că dacă s'ar crede că jurământul a fost formulat în termeni vagi, atunci să i se permită a formula un nou jurământ;

Având în vedere că terțiul poprit se opune la deferirea jurământului pe două motive: 1) că poprirea cerută de Niță Bellu fiind efectuată la 28 Februarie 1907, iar suma ce pretinde că ar datora Ion Th. Florescu lui Ion Z. Mavrodin rezultând din convențiunea dela 1909, că nu exista încă ca drept născut ca raport juridic în baza procesului-verbal din 28 Februarie 1907, și nici validată; că, prin urmare, deferirea jurământului este inutilă; 2) că jurământul astfel cum este conceput nu este pertinent și concludent și nu poate fi modificat în instanța de apel;

Având în vedere, asupra primului mijloc de apărare invocat de terțiul poprit, că Niță Bellu a cerut să se poprească nu numai redevența datorată de Ion Th. Florescu lui Ion Z. Mavrodin, în virtutea actelor de cesiune din 1906, dar și orice sumă, creanță sau efecte ar datora lui Mavrodin sub orice titlu sau denumire;

Considerând că din momentul ce însuși Ion Th. Florescu recunoaște că poprirea trebuia validată, nu pe redevența prevăzută în actele de cesiune din 1906, ci pe creanța care rezultă din actul de cesiune din 1909, este evident că dacă s'ar dovedi că Ion Th. Florescu s'a angajat față de Ion Z. Mavrodin prin acest act, nu numai la plata redevenței, dar și la plata unei sume de 19.000 lei, poprirea ar purta și asupra acestei sume de bani și ar putea fi validată, mai ales că creanța din actul dela 1909 își are origina la actele primitive din 1906, și că, după cum pretinde apelantul, suma de lei 19.000 ar fi fost reținută de terțiul poprit tocmai în vederea faptului că erau popriri în mâinile sale;

Că, astfel fiind, acest mijloc de apărare nu este întemeiat;

Având în vedere, asupra celui de al doilea motiv invocat de terțiul poprit, că jurământul cât timp nu este acceptat de acela căruia îi este deferit, poate fi retras sau modificat, căci până atunci nu este decât o simplă polițea care nu creează încă nici un drept (art. 1214 din Codul civil); că el poate fi dat în orice stare a procesului și chiar în contra și peste conținutul actelor autentice, întru cât art. 1208 din Codul civil dispune că jurământul decizoriu poate fi dat în orice fel de contestațiune;

Având în vedere că din dosarul tribunalului se constată că jurământul decizoriu deferit de Niță Bellu intimatului Ion Th. Florescu a fost respins ca neconcludent de către tribunal prin încheierea No 4177 din 1909;

Având în vedere că acest jurământ nu este conceput

în termeni destul de preciși în partea dela început; că, astfel fiind, urmează a se admite cererea subsidiară făcută de apelant, și a i se acorda un termen a formula un nou jurământ a cărui admisibilitate se va discuta după formularea lui în scris;

Pentru aceste motive, redactate de d-l prim-președinte, Curtea admite.

(ss) Oscar N. Nicolescu; G. Raicovicianu; I. Stambulescu; Ar. Alexandrescu.

Copie de pe raportul No. 15.284/909, înaintat d-lui
Ministru de justiție de către d-l jude al ocolului
Scorțeni din județul Bacău

Domnule Ministru,

Existând un număr oarecare de chestiuni a căror rezolvare întâmpină discuțiuni contradictorii și, deci, nesiguranță în practica de fiecare zi, am onoarea a supune această deciziuni d-voastră, conformându-mă totdeauna și circulării d-voastră No. 11.805 din 26 Maiu 1909

1°. Conform legii din 11 Februarie 1904, atunci când mai mulți locuitori săteni vroesc a lua în arendă un imobil rural, pentru autentificarea unui asemenea act sau a procurii ce sătenii ar voi să dea în acest scop, dânsii pot cere tribunalului respectiv ca autentificarea să se facă la domiciliu. Președintele tribunalului sau locuitorul său poate delega în acest scop pe judecătorul de ocol respectiv, care va instrumenta la primăria comunei indicată în cererea de autentificare.

Relativ la aceasta, cred că formalitățile pe cari sătenii sunt ținuți a le îndeplini pentru a forma o obștie sătească și a lua în arendă o moșie, sunt de două categorii, și anume:

1. Formalități necesare pentru a contracta cu proprietarul;

2. Formalități necesare spre a exploata moșia.

Relativ la prima categorie de formalități, acelea relative la contractarea cu proprietarul, adică acelea necesare constituirii obștiei, se susține de unii că o asemenea obștie nu se poate constitui decât printr'un act autentic de judecătorul de ocol respectiv, conform legii Băncilor populare sătești.

Cred însă că, conform legii din 11 Februarie 1904, obștia se constituie fără ca să fie nevoie de a se face pentru aceasta un act special, obștia luând naștere, conform legii sus menționate, prin simplul fapt că 5 sau mai mulți săteni semnează împreună actul de arendare. Dealtfel o asemenea obștie există ca atare numai față de proprietar, pe când față de sătenii semnatori ai contractului, precum și față de celelalte persoane, obștia ca să existe trebuie să se îndeplinească desigur formalitățile indicate în legea Băncilor populare.

Prin urmare, cred că sătenii pentru a contracta cu proprietarul și a fi considerați față de el ca obștie, trebuie sau să semneze cu toții contractul împreună și cu proprietarul, urmând apoi ca președintele tribunalului respectiv să delege pe un judecător care să facă autentificarea la fața locului, sau să dea o procură mandatarilor ca în numele lor să se prezinte la licitație și să iscălească contractul cu proprietarul.

Odată ce procura s'a autentificat și mandatarii au iscălit contractul cu proprietarul, sătenii vor fi considerați de proprietar ca obștie și numai față de proprietar. Pentru ca obștia însă să existe ca atare și față de sătenii semnatori, precum și față de alte persoane, trebuie să se facă, cred, între sătenii semnatori ai procurii și acei ce ar voi să mai adere obștiei, o societate cooperativă pentru exploatarea moșiei, conform legii Băncilor populare.

E nevoie de a interveni o asemenea societate cooperativă, întru cât, în primul rând, în afară de ea, obștia

nu există față de săteni, *ci numai față de proprietar*, și în al doilea rând e nevoie de o asemenea societate cooperativă spre a se determina drepturile membrilor, modul de cultivare a pământului, cu un cuvânt de a regula raporturile dintre sătenii cari au luat în arendă moșia?

În rezumat, cred că formalitățile pentru a contracta cu proprietarul se reduc la o procură dată mandatarilor și autentificată în comună de judecătorul de ocol, după cererea făcută președintelui tribunalului; iar pentru exploatarea moșiei și regularea tuturor raporturilor dintre membrii e nevoie de constituirea unei societăți cooperative de producție cu act constitutiv și statute, conform legii Băncilor populare sătești.

* * *

2°. Tot la asemenea obștii, constituite conform legii din 11 Februarie 1904, obștii cari, precum am văzut, sunt considerate ca atare *numai față de proprietarul-locator*, se pune chestiunea de a se ști dacă, fie că ele se constituie prin faptul că sătenii semnează împreună cu proprietarul contractul de locațiune, fie prin aceea că se dă o procură mandatarilor ca în numele sătenilor să se prezinte la licitație, se pune, zic, chestiunea de a se ști dacă, fie contractul de locațiune, fie procura, trebuie să se facă pe coală timbru sau pe hârtie simplă?!

În ceea ce privește băncile populare, societăți cooperative, avem texte de lege categorice (art. 4 din legea Băncilor populare, art. 235 din Codul comercial) în sensul că actele constitutive ale unor asemenea societăți sunt scutite de taxă de timbru și înregistrare.

Dar pentru asemenea obștii? Ele, mai înainte de a se constitui după toate formalitățile cerute de legea Băncilor populare, neputând fi considerate ca societăți cooperative, ar urma ca să nu poată beneficia de scutirile de timbru, înregistrare, autentificare, etc., de care beneficiază societățile cooperative la constituirea lor, întru cât unor asemenea obștii nici legea lor din 11 Februarie 1904 și nici vreo altă lege nu le acordă o asemenea scutire, așa că consecința ar fi ca să se uzeze de timbru cu ocaziunea constituirii lor. Pe de o parte, principiul în materie de timbru e acela că scutirile trebuiesc expres prevăzute, neputându-se argumenta în privința lor pe cale de analogie; iar pe de altă parte conducătorii băncilor populare sătești susțin că au instrucțiuni fie verbale, fie scrise, dela superiorii lor, în sensul scutirii de timbru a unor asemenea constituirii de obștii.

* * *

3°. Conform art. 51 din legea judecătorilor de ocoale, judecătorii de ocoale judecă toate contravențiunile de simplă poliție de orice natură și din orice lege ar decurge, în primă și ultimă instanță, când pedeapsa de aplicat e amenda și când reparațiunile civile nu trec peste 300 lei și cu drept de apel când pedeapsa de aplicat e închisoarea sau când reparațiunile civile sunt de o valoare mai mare de 300 lei.

Aceiaș articol 51 declară în al doilea aliniat că . . . *cu aceeaș competență* judecă judecătorul de ocol și abaterile calificate contravențiuni sau delictive de:

Legea pentru învoelile agricole; Legea pentru monopolizarea vânzării băuturilor spirtoase în comunele rurale și măsuri contra beției precum și de alte legi enumerate acolo în mod limitativ.

Din această enumerare nă opresc asupra legii învoelilor agricole și asupra legii pentru monopolul vânzării băuturilor spirtoase în comunele rurale.

Conform art. 100 din legea învoelilor agricole, cărțile de judecată ale judecătorilor de ocol, privitoare la plângeri izvorâte din învoeli agricole, sunt în principiu *definitive și executorii*, neputând fi atacate cu apel la tribunal decât în cazurile în cari această lege a tocmelelor agricole acordă în mod formal acest drept.

Tot acest art. 100 glăsuiește că cărțile de judecată în

materie de învoeli agricole *nu sunt supuse opozițiunii și nici recursului* la tribunal sau la Curtea de casație.

Deasemenea art. 35 din legea monop. vânzării băuturilor spirtoase în comunele rurale, declară că toate hotărârile prevăzute în această lege *sunt fără opoziție și fără recurs*.

Deci, pe deoparte art. 51 din legea judec. de ocoale indică *anume norme* în ceea ce privește pronunțarea cărților de judecată cu drept de opoziție, recurs sau apel, în materie de învoeli agricole, de contravențiuni la legea monop. băuturilor spirtoase, precum și în privința altor legi indicate în mod limitativ; iar pe de altă parte aceste legi speciale, a învoelilor agricole și a monopol. băuturilor spirtoase în comunele rurale, prin texte categorice indică *alte norme* în ceea ce privește pronunțarea cărților de judecată în primă sau ultimă instanță.

Chestiunea e de a se ști cari anume texte se aplică? Cărțile de judecată în materie de învoeli agricole sunt ele în principiu definitive și executorii, trebuind a fi pronunțate conform art. 100 din această lege fără opoziție și fără recurs? Sau în privința lor se aplică normele indicate de art. 51 din legea judec. de ocoale??

Aceiaș lucru cu cărțile de judecată pronunțate în materie de contravențiuni la legea monopol. vânzării băuturilor spirtoase în comunele rurale.

Există deci un conflict de texte între legea judecătorilor de ocoale pe deoparte, și între cele două legi indicate mai sus pe de altă parte. Și care anume text trebuie să se aplice??

Legea judecătorilor de ocoale e o lege specială dacă o considerăm în ea însăși, însă poate fi privită și ca o lege generală dacă o comparăm cu legea monopol. vânzării băuturilor spirtoase și cu legea tocmelelor agricole, legi cu totul speciale. Pe de altă parte legea judecătorilor de ocoale e o lege anterioară (30 Decembrie 1907), pe când celelalte două legi sunt posterioare, legea învoelilor agricole cu *ultimele modificări* fiind din 27 Martie 1909, iar legea monop. vânzării băuturilor spirtoase fiind din 7 Martie 1908.

În speța noastră s'ar putea, pe deoparte, susține că avem un caz de abrogare tacită parțială (*lex posterior derogat priori*) anume dispozițiuni din legea anterioară nemaî putându-se aplica față de dispozițiile noi din legile posterioare (*posteriores leges ad priores pertinent, nisi contraria sint*) art. 51 din legea judec. de ocoale fiind abrogat în ceea ce privește dispozițiunile sale relative la legea tocmelelor agricole și la legea monop. băuturilor spirtoase, prin art. 100 și 35 menționate mai sus.

S'ar putea asemenea susține pe de altă parte, că precum o lege generală nu poate în principiu abroga o lege specială, tot astfel și o lege specială nu poate abroga o lege generală. *Legi speciali per generalem non derogatur, nec generali per specialem* (D. Alexandresco: «Dreptul Civil Român» I ed. 11-a p. 50). Așa că s'ar putea spune că legile speciale a tocmelelor agricole și a monop. vânzării băuturilor spirtoase nu au putut abroga, nici chiar parțial, legea generală a judecătorilor de ocoale, considerând bine înțeles legea judec. de ocoale ca fiind generală în comparație cu celelalte două legi de mai sus, legi cu totul speciale, deși, precum am spus și mai sus, legea judec. de ocoale considerată în ea însăși e o lege specială

* * *

4°. Conform art. 416 din Codul civil, fiecare tutore, afară de tată sau mamă, și aceștia pe timpul numai cât au uzufructul legal asupra bunurilor minorului, e dator în cursul tutelei a depune la finele fiecărui an socoteli de administrarea averii.

Se întâmplă adeseori la judecătorii de ocoale ca întreaga avere a minorilor să fie în valoare de 200, 300 și până la 500 lei. avere, care câteodată se compune din o masă, câteva scaune, un pat, un ceain și alte asemenea lucruri casnice neproducătoare de venit.

Presupunând că consiliul de familie autoriză pe tutore, conform art. 396 din Codul civil, și păstra în natură o asemenea avere mișcătoare, se pune chestiunea de a se ști dacă pentru asemenea averi mici în privința cărora e nevoie de a se uza de o hiperbolă spre a se putea vorbi de . . . venituri anuale, avari în cari venitul anual nu ajunge nici măcar la întreținerea zilnică a minorilor, avari în cari minorii se întrețin din spiritul de caritate al altora, se pune, zic, chestiunea de a se ști dacă pentru asemenea averi mici neproducătoare de venit sau cel mult producătoare de un venit derizoriu, tutorele poate fi dispensat de a depune socoteli anuale ??

Desigur că se vor cere la finele *fiecărui an* tutorelui a depune socoteli, și dacă dânsul justifică că averea nu produce nici un venit și dacă consiliul de familie, împreună cu judecătorul, găsesc că cele arătate de tutore sunt juste, într'un asemenea caz tutorele să nu poată fi oare dispensat de prezentarea socotelilor pe acel an ??

Sunt unii cari susțin că tutorele în nici un caz nu poate fi dispensat de a depune socoteli anuale sub motiv că legea nu acordă nimănui o asemenea dispensă.

Imi permit a împărtăși părerea contrarie.

E adevărat că legea nu acordă nimănui în mod expres o asemenea dispensă, însă cred că un text de lege există nu spre a masca un ce artificial, ci spre a da formă și vieață unei realități necontestate. Legiuitorul, prin art. 416 din Codul civil, presupune, desigur, că tutorele administrează o avere producătoare de un venit oarecare, caz în care tutorele desigur că trebuie să prezinte socoteli anuale de administrarea averii. Ce socoteli însă să depună un tutore la o avere care nu produce nici un venit? *Ad impossibilia nemo tenetur*. Și într'un asemenea caz nu e oare mai bazată pe logică și realitatea lucrurilor, practica judecătorilor de ocol, ca în asemenea împrejurări consiliul de familie, convingându-se de adevărul susținerii tutorelui, să-l poată dispensa de dare de socoteli pentru acel an ??

Admițând că tutorele unei asemenea averi neproducătoare de venit fiind constrâns a depune socoteli anuale, le depune cu 10 lei la venituri și cu 10 lei la cheltueli. Consiliul de familie, întrunit, aprobă aceste socoteli. Judecătorul de ocol omoloagă avizul consiliului de familie. Forma e salvată, însă ea nu acopere oare ceva artificial? Produce în realitate averea vreun venit? Și dacă nu produce, pentru ce consiliul de familie să nu aibă posibilitatea a consacra prin avizul său un ce real, dispensând pe tutore a depune socoteli nereale ??

Desigur că pentru averile producătoare de venit, tutorele nu poate fi niciodată dispensat a depune socoteli anuale. De asemenea trebuie a se cere tutorelui socoteli la finele *fiecărui an*, neadmițând practica unor domni judecători de ocol de a dispensa în bloc, și dela început, pe tutore de a da socoteli anuale pentru toată durata tutelei.

* * *

5° Mandatul se știe că e un contract prin care o persoană numită mandant acordă unei altea, numită mandatar, puterea de a îndeplini în numele său unul sau mai multe acte juridice.

Inscrisul care constată *față de cei de al treilea* o asemenea convențiune, adică actul prin care mandatarul justifică *față de cei de al treilea* că dânsul lucrează pentru mandant, acest inscriș se numește *procură* (*M. Planiol, «Traité élémentaire de Droit civil»* II, ediția V-a, No. 2231 și 2243).

Se pune chestiunea de a se ști, *pe ce anume timbru* trebuie făcută o asemenea procură, atunci când se prezintă pentru autentificare ?? Chestiune foarte discutată în practica de toate zilele.

Sunt unii domni judecători cari din acest punct de vedere împart mandatul în două categorii: *mandat ju-*

diciar și mandat extrajudiciar. Mandat judiciar ar fi atunci când mandatarul urmează a-și îndeplini atribuțiunile sale propriu zis înaintea judecății, cum de ex.: procura pentru a sta în judecată, pentru a primi citații, a pune interogator, etc., etc., pe când *mandatul extrajudiciar* ar fi atunci când actul cu care e însărcinat mandatarul urmează a se executa *în afară de judecată*, cum ar fi de ex.: să facă o vânzare, să încaseze o sumă de bani, să facă un împrumut pentru mandant, etc., etc.

Cu o asemenea diviziune, mandatul judiciar se obișnuiește a se scrie, unul din originale pe hârtie simplă sau pe coala timbru care servește pentru autentificare, iar celălalt original pe timbru a 50 bani; iar mandatul extrajudiciar pe coală timbru a 5 lei, unul din originale (art. 22, No 28 din legea timbrului), iar celălalt pe 50 bani, deosebit coala de timbru pentru autentificare.

Alți domni judecători susțin că într'un text din legea timbrului nu vorbește de *procură*, ci numai de *mandat* (art. 22 No. 28) care nu e deloc sinonim cu procura după cum am văzut mai sus, și într'un text legea timbrului e de interpretare restrictivă, urmează că toate procurile, indiferent de felul și obiectul mandatului, să fie scrise pe hârtie simplă sau pe coală timbru care servește pentru autentificare.

* * *

6° Conform art. 45 din legea judecătorilor de ocoale, judecătorii de ocoale rurale, *conformându-se legii de autentificare*, autentifică orice acte în cari ar interveni vreun locuitor din ocolul respectiv sau cari ar fi privilegiate la bunuri situate în ocol.

Presupunem cazul unei procuri pe care mandantul vroește a o autentifica la judecătoria ocolului mandatarului, presupunând că mandantul locuiește în circumscripțiunea unui alt ocol judecătoresc decât acel al mandatarului, și presupunând chiar că mandatarul nici nu se prezintă în fața judecătorului în ziua autentificării. E competent judecătorul de ocol al domiciliului mandatarului de a autentifica procura ??

Pe deoparte, mandatul fiind un contract unilateral și creând obligațiuni numai din partea mandatarului, ar urma ca judecătorul de ocol al domiciliului acestuia să fie competent a autentifica procura, chiar dacă mandantul și-ar avea domiciliul sau reședința în alt ocol judecătoresc. Pe de altă parte însă art. 45, sus menționat, declară că judecătorul de ocol, la autentificarea actelor, *trebuie să se conformeze legii de autentificare*, care lege prin art. 3 arată că judecătorul de ocol e competent a autentifica procurile pentru a reprezenta și sta în judecată, când *partea care dă procura locuiește în cuprinsul aceluși ocol*, așa că, conform acestui text de lege, ar urma că judecătorul de ocol nu e competent a autentifica procura de mai sus, mandantul neavând în cazul nostru domiciliul sau reședința în ocolul acestui judecător, care urma să dea autenticitate procurii.

* * *

7° Conform art. 43, No. 30, din legea timbrului, zapisele de datorii ale locuitorilor săteni pentru sume mai mici de 100 lei sunt scutite de taxa timbrului. Acelaș articol declară că asemenea zapise vor fi scutite și de taxele de timbru pentru cererea de *legalizare*, precum și de taxa de *legalizare*.

Se știe pe de altă parte că legea autentificării actelor face deosebire între *autentificare și legalizare* (art. 8 și urm. din lege relative la autentificare, și art. 24 și urm. relative la legalizare).

Avut-a oare legiuitorul timbrului intențiunea de a face vreo deosebire între autentificare și legalizare și în ceea ce privește zapisele de datorii ale locuitorilor săteni pentru sume mai mici de 100 lei, în sensul că

numai zapisele legalizate să fie scutite de timbru, iar nu și zapisele autentificate??

Dacă acest articol 43, No. 30, din Legea timbrului s'ar interpreta în mod literar, ar urma ca în acest sens să se rezolve chestiunea de mai sus. Dacă însă ne-am raporta la intențiunea probabilă a legiuitorului, precum și la scopul acestui alineat al articolului menționat mai sus, soluția ar fi că asemenea zapise pentru sume mai mici ca 100 lei sunt scutite de timbru, atât în caz de autentificare cât și în caz de legalizare.

* * *

8° Conform art. 43, No. 29, din Legea timbrului, contractele de căsătorie sunt scutite de taxa timbrului atunci când valoarea lor e mai mică ca 1500 lei.

E chestiunea de a se ști dacă asemenea contracte de căsătorie în limita valorii de 1500 lei sunt scutite și de taxa de timbru pentru autentificare, precum și de timbrul necesar cererii de autentificare, precum și de timbrul pe care se scrie duplicatul unui asemenea contract.

Sunt unii cari susțin că întru cât legiuitorul timbrului a scutit asemenea contracte, urmează că, în limita valorii de 1500 lei, o asemenea scutire să se aplice tuturor formalităților cerute pentru autentificarea lor, așa că ambele exemplare ale unor asemenea contracte, precum și cererile de autentificare, să se facă pe hârtie simplă, nepercepându-se nici taxa cerută pentru autentificare.

Alții sunt de părere că asemenea contracte de căsătorie în limita valorii de 1500 lei, sunt scutite de taxa timbrului numai în ceea ce privește exemplarul ce urmează a se da părților, urmând ca exemplarul care rămâne la dosar, precum și cererea de autentificare, să se facă pe timbru convenit, atașându-se de asemenea și o coală timbru pentru autentificare. O asemenea părere se bazează în primul rând pe principiul că legea timbrului e de interpretare restrictivă, lege care prin articolul sus menționat scutește de timbru numai contractul propriu zis de căsătorie, iar nu și cererea de autentificare a unui asemenea contract, precum și nici de timbrul convenit celorlalte formalități necesare autentificării. Se mai bazează o asemenea părere pe faptul că atunci când legiuitorul timbrului a voit ca un act să fie scutit și de taxa de timbru pentru cererea de autentificare, precum și de taxa de autentificare, a spus-o categoric prin texte exprese, cum sunt acele ale art. 43, No. 15 și No. 30, ultimul alineat din Legea timbrului.

* * *

9° Conform art. 19, No. 19, din Legea timbrului, procesele-verbale prin cari se ordonă chemarea la interogator a părților înaintea judecătorului de ocol, sunt supuse timbrului de un leu.

Dar, în cazul când părțile fiind față, se propune în instanță un asemenea interogator?? În asemenea caz trebuie sau nu să se perceapă coala timbru a un leu??

Unii domni judecători de ocoale, chiar într'un asemenea caz ca acel arătat mai sus, cer părții care propune interogatoriul de a procura timbrul convenit.

Sunt de părere că în cazul când interogatoriul se propune în instanță nu e nevoie de nici un timbru, întru cât textul articolului sus menționat vorbește de procesele-verbale prin cari se ordonă chemarea la interogator a părților înaintea judecătorului de ocol, nici acest text și nici altul neprevăzând cazul când interogatoriul se propune chiar în instanță.

Legea timbrului fiind de strictă interpretare, cred că în acest din urmă caz nu e nevoie de vreun timbru, urmând ca interogatoriul să se ia pe hârtie simplă.

În acest sens s'a pronunțat la noi și doctrina (C. Botez «Legea timbrului și înregistrării», ed. III-a, pag. 68; Gh. A. Mandy «Legea timbrului și înregistrării», pag. 40.

* * *

10° Conform art. 19, No. 10, litera a, din Legea timbrului, sunt supuse timbrului de un leu coala toate procesele-verbale încheiate de judecătorul de ocol cu ocaziunea cercetărilor locale în materie civilă.

Desigur că de cele mai multe ori cu ocaziunea efectuării unor asemenea cercetări locale, fiind propuși și martori spre a fi ascultați la fața locului, se pune chestiunea de a se ști dacă deosebit de procesul-verbal încheiat de judecătorul de ocol și prin care dânsul relatează cele constatate de el acolo, proces-verbal dresat pe coală timbru a un leu, dacă, deosebit de acest proces-verbal, trebuie ca și procesul-verbal de depunerile martorilor să fie dresat tot pe coală timbru a un leu, proces-verbal dresat în conformitate cu art. 200 din Procedura civilă.

În practica de fiecare zi sunt unii domni judecători de ocoale cari percep timbru de un leu numai pentru procesul-verbal propriu zis de constatare locală, iar depozitiile martorilor le consemnează în procese-verbale dresate pe hârtie liberă.

S'ar putea susține că e nevoie de timbru a un leu, atât pentru procesul-verbal propriu zis de cercetarea locală, proces-verbal prin care judecătorul de ocol, relatează cele constatate de dânsul la fața locului, cât și pentru procesul-verbal de depunerile martorilor, fiind necesare atâtea coli timbru a un leu de câte va fi nevoie spre a se consemna în ele depozitiile tuturor martorilor ascultați.

Textul legii s'ar putea spune că e în acest sens, întru cât vorbește de procesele-verbale încheiate de judecătorul de ocol cu ocaziunea cercetărilor locale. Ori, cu ocaziunea unor asemenea cercetări, e nevoie a se încheia cel puțin două procese-verbale, menționate mai sus, afară doar de cazul rar când nu s'a ascultat nici un martor, caz în care desigur se dresează numai un singur proces-verbal.

Sunt alți domni judecători de ocoale cari, voind a împăca ambele sisteme expuse mai sus, dresează un singur proces-verbal pe timbru a un leu, proces-verbal în care se cuprinde atât cele constatate de dânsii la fața locului, cât și depozitiile martorilor.

Un asemenea sistem pe care l-aș putea denumi eclectic nu rezolvă însă, cred, chestiunea de mai sus, care rămâne întregă, astfel cum s'a expus.

Acestea sunt chestiunile a căror soluțiune am onoarea, d-le Ministru, a o supune deciziunii d-voastră.

Primiți, vă rog, d-le Ministru, respectul meu.

Jude (s) C. Bossie.

CADOUL cel mai bun ce se poate oferi magistraților și avocaților cari sunt la începutul carierei și care le-ar face multă plăcere și mare îndatorire este:

Tratatul de drept civil de d-l profesor D. Alexandresco (10 vol. cu cel scris în franțuzește); Dreptul civil român de d-l profesor C. Nacu; Codicele de ședință de d-l I. Ph. Gheșu, director în Ministerul de justiție; Codul general al României (ediția nouă 5 vol.) de d-l C. Hamangiu, procuror la Curtea de apel din Galați; Urmărirea silită asupra bunurilor nemisțătoare de d-l N. Luca, avocat, fost magistrat; Ideia socialistă și Carl Marx de d-l Anibal Teodorescu, docent universitar, avocat; Repertoriul general de jurisprudență română de d-l I. C. Barozzi, avocat (5 mari vol.), precum și orice alte cărți de drept române și străine cari se servesc la cerere contra valoare: mandat postal sau ramburs.

Comandele se fac pe adresa Codreanu la ziarul Curierul Judiciar, București, 5 Calea Rahovei.

TELEFON No. 16/98. Tip. CURIERUL JUDICIAR, Rahovei 5, București, — Administrator N. I. Codreanu c. 5520

1909
LUCIAN

BIBLIOTECA
SECȚIA ISTORIE
ACADEMIEI R. P. R.